

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A szabadelvűpárt.

Nagy baj ebben a cimben a jelző. Lesznek, akik már elolvasásakor alaposan lehurrognak bennünket. Hogyan lehet valaki olyan vakmerő, hogy még szabadelvűségről mer beszélni ma; uraim ma! A bukott szabadelvűségről, uraim!

Uraim, arról a szabadelvűségről, amely a választások után azonnal meghajolt a nemzet akarátának nyilvánítása előtt. Már hogyan is lehetett ilyen vakmerő.

Uraim, arról a szabadelvűségről, mely elismeri, hogy ma nem kormányképes, hogy a többségnek kell kabinetet alakítania. Arról a szabadelvűségről mely április 4-dikén a parlament alapját képező elv alapján nem akar kormányozni. Arról a szabadelvűpártról, amely azzal sem törődik, hogy a koalíciók egyik fővárosi lapja az általuk végső terminusnak kitűzött április 4-dikét ki akarja tolni továbbra; épen úgy nem törődik vele, mint ahogyan április 4-dikét kitűzték végső terminusnak.

Arról a szabadelvűpártról, a mely azt mondja, hogy nem fog ellenzékeskedni, ha nemzeti vivmányokról lesz szó, amely még csak azt sem használja föl a koalíció ellen, hogy még egy újabb tíz éves kiegyezésre kész, jól lehet a választások előtt három év alatt követelte az önálló vámterületet és gunynyal illetve a szabadelvűpártot, mert már a választások előtt ugyanazt mondta, mint a koalícióma, hogy tizenhat évi berendezkedés szükséges az önálló vámterület megvalósításához.

Arról a szabadelvűpártról hogyan beszélhetnek ma, amely párt mögött olyan fényes múlt van, amely párt az egyéni, a polgári, az erkölcsi, a lelkiismeret szabadságot fokozatosan biztosította a magyar állampolgároknak és kijelentette, hogy ezen munkájában nem fog megállni, hanem haladni fog tovább.

Ki is emlegetheti még ma ezt a szabadelvűpártot, mely ma, bárhogyan akarják őt, vezéreit és lapjait elnémitani, ezt mondja, tisztelem a vélemény és lelkiismeret szabadságot, s épen ezért türöm az ellenem szórt rágalmakat, s csak védekezem ellene, hogy ezzel is tanítsa az ellenzéket, azaz a balpártot.

A szabadelvű-párt megy előre a maga útján, egyetlen egy elv lebegvén előtte vezércsillag gyanánt az elvek, a lelkiismeret, a jogok szabadsága. És ez oly ragyogás, amelynek boldogító hatása felejteti a rágalmakat, az üldözést, felejtet mindent, amivel ellene törnek, mert ez az elv megérdemli a türést.

És felednie is kell, pedig már is látja, hogy viharos felhők tornyosulnak a látóhatáron, nem azért, mert talán nem lesznek teljesítve feltétlenül azon követelmények, melyekkel ellene küzdöttek, hanem mert e felhők méhében olyan villámok is rejlenek, melyek mindazon szabadelvű vivmányokat fenyegetik, a melyek egy teljes évszázad munkájának eredményei.

Ezért feled, ezért tür, hogy megmentse a szabadelvűséget, ha lehet a mai fegyverzetben, ha kell új fegyverzetet öltve, melynek nemcsak ragyogóbbnak, de élesebbnek, erőteljesebbnek is kell lennie a múlt fegyvereinél. Türnie kell e pártnak, mert a jövőt biztosítania kell, s ehhez nem elég az a fellobbanás, mely lankad, s emészti az erőt, adjanak bárminő nevét e fellobbanásnak.

Sokan lesznek még ebben a táborban azok közül is, akik ma türelmetlenek.

Ertekezlet a főgimnázium új címe ellen.

Nagyon népes értekezlet volt ma a helybeli kath. kör helyiségében, azon miniszteri leirat ellen, amely, amint ismeretes, főgimnáziumunk címét csak községiben állapítja meg. Az értekezlet elnöke Antunovics József dr., a kör tiszteletbeli elnöke jegyzője Hegedüs Lénárd volt.

Pertich Mihály ismertette az értekezlet tárgyát. Ezután előadja, hogy a főgimnázium címe mindig katholicus volt, s csak később az igazgatók változtatták meg önkényesen e címet, mely megilleti a főgimnáziumot, mert külön alapítvány tétetett fenntartására. Tisza István szabadelvű-kormányja helybenhagyta e címet és e tette lázító cselekmény. Ebben soha sem szabad megnyugodni. Ő, a szónok nem türheti ezen vérlázító tettet. Ezután hosszasan fejtegeti a gimnázium jellegkérdésének történetét, s hivatkozik az alapító levélre, melyben a kath. cím határozottan benfoglaltatik. Kérdi, megnyugszik-e az értekezlet a miniszteri döntésben?

— Nem, nem!

Ugy indítványozza, *appelláljunk őfelségéhez, s kérjük a revíziót, s őfelsége meggyőződése szerint, ezt el is fogja rendelni.*

Indítványozza továbbá, *hogy a holnapi közgyűlésen tegyenek e határozat ellen tiltakozó deklarációt.* (Általános helyeslés.)

Utána Jeszenovics János, Mokossay Mátyás szólalnak föl, majd Hegedüs Lénárd bunyevácul ismertette Pertich Mihály fejtegetését.

Most Kuluncsics Pál hittanár indítványozza, hogy először a minisztertanácsához forduljanak jogorvoslatért.

Végül Pertich Mihály indítványát fogadta el.

Antunovich József dr. megköszönve a jelenlevők megjelenését, indítványozza, hogy a holnapi közgyűlésen leendő tiltakozás megtételére Pertich Mihály bizottsági tagot kérjék fel. Ezt Pertich Mihály el is fogadta, amire Antudovich József az értekezletet bezárta.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 28.

Délig két konkrét dolog történt. Khuen Héderváry Károly gróf meglátogatta Szögyény Marach László nagykövetet, utána pedig a nagykövet Budára hajtatott, a hol a felség egy óráig tartó audencián fogadta.

A helyzet maga — így jelentette ezt ki maga Kossuth Ferenc — semmi irányban sem változott. Mondotta pedig ezt a tegnapi éjszakai konferencia után, a melyen kivüle Szögyény Marich László, Lukács László pénzügyminiszter, Andrássy Gyula gróf és Darányi Ignác vett részt a Nemzeti kaszinóban.

Más forrásból arról értesülünk, hogy a felség április 1-én, szombaton

eltávozik a magyar fővárosból, anélkül, hogy a válság bármely irányban is megoldódott volna.

Tegnap óta egyébként Andrássy Gyula gróffal egy sorba jutott Lukács Gyula pénzügyminiszter is, a kivel a felség a tegnapi udvari ebéden ismételt és hosszasan társalgott.

Persze ezen a réven megindultak a kombinációk, a melyek között áll az is, hogy a kormány egyelőre marad, csak Tisza István gróf távozik és hivatalát ideiglenesen Lukács László venné át.

Sok szó esett a ma déli Kossuth Lajos-utcai korzón baloldali részről arról vajjon a képviselőházat április elejére összehívják-e vagy sem. Ugy látszik, hogy a vezető emberek a mellett vannak, hogy a képviselőház ne hívassék egybe, még pedig taktikai okokból nem, mert a szövetkezett baloldalnak nem szabad elárulnia azt, hogy idegeskedik és türelmetlenkedik.

Kossuth Ferenc egyébként azt a jelszót adta ki, hogy türelem.

Előreláthatólag tehát a szövetkezett baloldal vezérőlbizottsága szombati értekezletén a mellett dönt, hogy a képviselőházat nem hivatja össze.

Apróságok a tegnapi udvari ebédről.

Ma délelőtt — mint budapesti tudósítónk írja — a napfényes Kossuth Lajos utcán valósággal hemzsegetek a honatyák, vitatkozva a politikai helyzetről, melyet mindenki sötétnek és vigasztalhatatlannak lát. A borús hangulatban egyszerre csak megszólalt egy humoráról ismert képviselő és átterelte a beszélgetést a tegnapi udvari ebédre. Mindenki tudott valamit újabb momentumot, amiről a lapok még nem irtak. A humorista képviselő is megszólalt, miután ovatosan körültekintett, hogy nincs-e a társaságban ujságíró. Aztán így szólt:

— A tegnapi udvari ebéden a többi közt tokot is feltaláltak — *aspikkal*. Mikor ezt őfelsége meglátta, rápillantott a csöndesen meghúzódó Falk Miksára, majd pedig egy másik politikusra, mire a jelenlevők elmosolyogták magukat.

Az is feltűnést keltett (persze csak a humorista-képviselő fejében), hogy őfelsége tegnap folyvást *testvér*-nek

50 fillér **Egy lakás hirdetés** 50 fillér
a Bácsmezei Naplóban.

Szólitotta Kossuthot, aki nem palásolhatta el csodálkozását e szokatlannul megtisztelő megszólítás felett. Őfelsége ezt észrevéve, csakhamar megmagyarázta Kossuthnak, mondván:

— Ne csodálkozzék a megszólításon, hiszen Kossuth Lajos mindnyájunknak — apja.

Altalánoson feltűnt — végezte tréfás beszédét a humorista-képviselő — hogy bárha Falk Miksa tegnap nem mondott viccet az udvari ebéden, azért mégis volt ott vicc.

— ???

— Ott volt — Lobkovitz.

Gyujtogató rablóbanda.

Tegnap a késő esti órákban óriási rémületet okozott egy bünszövetkezet rablási merénylete. A rablók előbb felgyujtottak egy gazdaságiépületet, hogy aztán szabadon garázdálkodhassanak.

Este fél 10 óra tájban ugyanis kigyulladt Korossy Emil ág. ev. lelkész királyhalmi házában egyik melléképülete, amelyben a cselédek laktak. A tűzoltás munkájának megkönnyítésére az egész környékbeli lakosság odacsődült, sőt még a vasuti indóház személyzete is segítségül sietett.

A vasuti indóházban csupán az állomásfőnök édesanyja maradt, akinek szobája a főnök irodájának közvetlen szomszédságában volt.

Rövid idővel a személyzet eltávolítása után, a magára maradt nő gyanus zajt hallott az irodából és benyitva az odavezető ajtót, lámpással világított a helyiségbe, ahol nagy rémületére egy bekormozott arcú egyént pillantott meg, aki éppen a pénztárfiókot fessegette.

A rabló hamarosan fölocsudott a meglepetésből és kést rántva ki zsebéből, a védtelen asszonyra rohant. Szerencsére a megtámadott nőnek volt elég lélekjelenléte és félreugrott a veszedelmes dőfés elől, a zajra előrohant házi eb pedig a rablóra ugrott, akit a kutya támadása és ugatása annyira megrémített, hogy az oldalajtón elmenekült.

Ugyanezen időben a Krahl kereskedőnek udvaráról ellopták az összes baromfiát. Kráhl egész háznépe is a tűzoltásnál volt elfoglalva.

Minden jel arra mutat, hogy a rabló szövetkezet gyujtotta föl a cselédházat is, mert teljesen kizárt annak a lehetősége, hogy a tűz akár a kéményből, akár pedig a ház belső végéből keletkezett volna.

A szegedi rendőrséget értesítették a veszedelmes rablószövetkezet garázdálkodásáról és a széleskörű nyomozás már minden irányban megindult a tettesek kézrekerítése iránt.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 30. D. u. 3 óra. A szent Antal kegyere kath. népkonyha választmányi ülése, a kath. kör dísztermében.

Március 30. Szabadka törvényhatósági bizottságának közgyűlése.

Március 30. Népszertű előadás. vetített képekkel a Kath. legényegyletben.

Április hó 2-án Ipartestületi közgyűlés.

Április 2. A cipész és eszmadia munkások kedélyes estélye Gergics Miklós vendéglőjében.

— **Bajaiak tisztelgése a volt főispánnál.** Schmausz Endre volt főispán távozása alkalmával a bajai törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy a város emelése érdekében nagyjértékű munkásságot kifejtett volt főispánja érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg és ennek kivonatát küldöttségileg fogja a volt főispánnak átnyújtani. A küldöttség vasárnap utazott Apatinba, a volt főispán jelenlegi otthonába, hogy a kedves kötelességnek eleget tegyen. A küldöttségben részt vettek: Erdélyi Gyula főjegyző, Klénanc György t. ügyész, Rauschenberger Ferenc főmérnök. A szabadalvűpárt részéről: Szutrély György kir. tanácsos. Müller József földbirtokos, Heller Richárd polg. isk. igazgató és dr. Bernhard János t. főorvos. A függetlenségi párt részéről: dr. Valentin Emil alelnök, dr. Fehér Lőrinc jegyző és Somogyi Emil gyáros. Schmausz Endre a hajóállomáson várta vendégeit és lakására kalauzolta őket ahol Erdélyi főjegyző lelkes beszédében tolmácsolta a bajaiak nagyrabecsülését, mire Schmausz meleg hangú válaszában biztosította a küldöttséget, hogy mindig szem előtt fogja tartani Baja város érdekeit. A volt főispán vendégszerető házában fényes lakomát adott a küldöttség tisztelőire, amelyen több megyei és apatini előkelőség is részt vett. Vig poharazás közben a reggeli órákig tartott a lakoma, mikor a vendégek visszautaztak Bajára.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter Dungyarszky György szabadkai 4. honvédhuszárezredbeli tartalékos hadnagynak tisztelt rendfokozatáról kért leköszönését elfogadta, továbbá bajai Vojnits István szegedi II. honvédkerület nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonyban levő hadnagyot és Hoffmann József szabadkai 6. honvédgyalozredbeli gyógyszerügyi gyakornokot saját kérelmeikre a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— **Közgyűlési póttárgyak.** A holnap közgyűlés tárgysorozatába az előkészítő tanácsulésán a következő tárgyak lettek pótlólag felvéve: Dr. Reisner Lajos indítványa a városi ácsmester és kőműves mester nyugdíjazása iránt. — A Mária Valéria kózkórház 1904. évi jelentése. — Tanács javaslata a Csordaközi közút szabályozása tárgyában. — Tanács javaslata a polgári fiúiskola felépítése tárgyában. — Belügyminiszteri leirat a gyámpénztári tartalékalapra vonatkozólag. — Tanács javaslata az eladott városi földek tárgyában. — Belügyminiszteri leirat a hajdujárásai földek eladására vonatkozólag.

— **A bíróság köréből.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy őfelsége, Oláh Ferenc szabadkai és dr. Kállai Béla ujvidéki törvényszéki bírakat a VII. fizetési osztályába sorozott törvényszéki bírakká nevezte ki.

— **Báró Rédl Béla temetése.** Hétfőn folyó hó 27-én ment végbe Sztanicscon és holttestét még előző napon ravatalra helyezték a Sztanicsi kegyuri templomban. A gyász isteni tiszteleten és temetésen képviseltette magát a kalocsai főkapitány is. — Hoffmann kanonok Révay érseki titkárral — és a szertartá-

sokat is Hoffmann kanonok végezte. Szerdán a helybeli szent Teréz templomban mutatott be engesztelő mise áldozat a megboldogult lelki üdvéért, a melyen városi hatóságunk vezető emberei is részt vettek.

— **A József főherceg szanatorium egyesület javára rendezendő nagyszabású hangverseny rendező bizottsága** elhatározta, hogy a hangverseny április 10-én a városi színházban fog megtartatni.

— **A piackérdés rendezése.** A közgyűlés határozata értelmében ma foglalkozott a tanács a piackérdés ügyével és a következő beosztást rendelte el. Az országos vásárok alkalmával a gyolcsosok és kanálárusok a szt. Teréz templom előtti térről a Széchényi térre a dr. Mezei féle háztól lefelé, a vásárosok pedig a Deák téri Váli ház elől a másik oldalon levő Vermes féle ház elé helyeztetnek. A rendes napi piackérdést pedig a következőképp rendezték: A hentes és husárosok a vásárosok helyére jönnek. A magyar szabók és gyümölcsfaárusok a Teleki térre jönnek, amelyet középen előbb parkirozni fognak és 15 méter széles körutat hagynak a vásárosoknak. A rongypiac és régiségárusok innen a Damjanich-utcába, a tűzoltó laktanya előtti térre jönnek.

— **Pénztárvizsgálat.** A helybeli árvapénztárnál tegnap tartották meg a rovanconlást Vojnich Máté árvaszéki elnök és Hóbl Fereocz A rovanconlást egész napot vett igénybe. Mindent a legnagyobb rendben találtak.

— **Áthelyezés.** Az igazságügy-miniszter Bobek Mátyás csikszere-dai törvényszéki fogházfelügyelőt az ujvidéki törvényszéki fogházhoz hivatalból áthelyezte.

— **A Sándori katolikus iskola átvétele.** A sándori r. kath. hitközség iskolaszéke Mokossay Mátyás elnöklete alatt ülést tartott, melyen a község katolikus lakossága óhajának megfelelőleg elhatározta, hogy az iskolát a városnak átadja. Evégből megkereste az érseki hatóságot, hogy a szükséges lépéseket eziránt tegye meg. Az érseki hatóság ártirt a város tanácsához, hogy hajlandó az iskolát átadni a városnak az iskola vagyonával együtt. A tanács ennek folytán azon javaslattal járul a közgyűlés elé, hogy az iskola minden vagyonával korlátozás nélkül községi iskolává átvétesse. Egyben javasolja, hogy ezen iskola a sándori volt községébe helyeztessék át és a volt kath. iskola pedig ovodává alakíttassék.

— **Harmincnyolc évig a cigányok között.** Érdekes eset történt Feketehegyen, a napokban beállított az előjárásához egy rongyos ruhájú asszony s tört magyarsággal előadta, hogy őt ezelőtt 35 évvel mint kis leányt a cigányok ellopták s ő Beláki János jómódu gazdaember nővére. A vizsgálat megindult de a jövevényt. Beláki nem akarja nővérenek elismerni, a ki pedig valamilyen kérdésre, amelyeket az akkori viszonyokra vonatkozólag intéztek hozzá, csodálatos visszaemlékezéssel adta meg a kívánt feleleteket.

— **Meggyilkolt munkás.** A rendőrséget ma reggel arról értesítették, hogy Csikéria és Bajmok határán, a VII. őrház közelében egy munkás kinézésű embernek késszurásokkal borított holttestemére akadtak. Annyi már meg lett állapítva, hogy a munkás több társával indult utnak és valószínű, hogy az uton összevesztek és társai halálra szurkálták. A

rendőrség részéről Pertich Ernő alkaptány délután a helyszínére ment a vizsgálat megejtése végett. A holttestért a mentők mentek ki a hullaszállító kocsival, hogy a zentai temető hullaházába szállítsák.

— **Előléptetések a városi rendőrségnél.** Dr. Biró Károly polgármester Vojnics Rogics Ferenc gyalogrendőr szakvezetőt és Maródi Szávó I. oszt. rendőrt rendőrvezetőkké, Tikviczki Imre, Kukla János, Basics Palkovics Mihály, Bozsákovics Mihály. Polyákovics Pál és Nagy János II. o. gyalogrendőröket I. o. gyalogrendőrökké, Horvát Ferenc, Tomunovics Tamás és Milánkovics Mihály II. o. lovasrendőröket I. o. lovasrendőrökké, Bliersz István és Malagurszki Márk gyalog III oszt. rendőröket II. o. gyalogrendőrökké léptette elő, továbbá Kiss János I. o. lovasrendőrt városi kocsissá nevezte ki,

— **Merénylet egy vonat ellen.** Magyarokanizsárról jelentik, hogy a múlt napokban a Dárdára induló személyvonatra Bélmonostor és Laskafalu között az erdőben ismeretlen tettesek lőttek. A puszkagolyó egy zsufolt harmadosztályú kocsit ablakán hatolt be és a kocsit falába furódott. Emberéletben nem esett kár.

— **Pótvásár Baján.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Baja városban az április hó 23. és 24-ére eső országos vásár ez évben kivételesen május hó 7. és 8-ik napján tartatik meg.

Innen onnan.

Ütött a gróf elutazásának órája. Jóska, a parádés kocsi, a bakon jóízűen káromkodott, mert alig bírta a tüzes sárkányokat féken tartani.

A gróf leszidva mindenféle cselédséget, elvégre is föl szállott a hintóba. Jóska egyet pattantott nagy művészettel ostorával az ostorhegyes füle mellé s kieresztette a lovakat.

A tisztartó nagy örömeinek egyéb jeleit is nyilvánítandó a gróf elutazása fölött, két kézzel szórta utána a keresztet.

A gróf véletlenségből hátrapillantva, meglátta az éppen nem hizelgő mozdulatokat. Megállítatja azonnal a kocsit s dühösen magához hívja a tisztartót.

— Hát maga mi az ürdögöt csinált a kezével utánam.

— Aldást hintettem, kegyelmes uramra — feleli a kérdett — nehogy valami baj érje az uton.

* * *

Egy félhivatalos újsághoz valami kezdő hirlapíró protezsáltak be, aki azután szorgalmasan nyütte a napi híreket. A szerkesztő azonban nem volt vele valami tulságosan megelégedve:

— Nézze Mohácsi ur. Maga mindenből egy vezércikket csinál. Ne írjon olyan cikornyásan. Irjon mindent egyszerűen, természetes hangon.

— Helyes — felelte Mohácsi.

S valami hirt kellett megírnia, hogy a királyt meghívták a Rudolf-templom beszterelésére, de őfelsége nem jelent meg.

Mohácsi ezt így írta meg:

— Vártak rá negyed nyolcig, fél kilencig, vártak háromnegyed tízig, és a ki nem jött — az a király volt!

SZINHÁZ.**Heti műsor.**

Csütörtökön: New-York szépe.
Pénteken: János vitéz.
Szombaton: Udvari kaland.
Vasárnap délután: A postás fiu és a huga, este: A vereshaju.
Hétfőn: Madarász.

Az emigráns.

Kemechey Jenő ilyen című korrajzának volt a bemutatója tegnap este. Nem bocsátkozunk ezen a helyen a darab részletes méltatásába, mert a fővárosi sajtó megtette ezt annak idején. Nálunk nem volt a darabnak a megkívánt zajos sikere, amin igazán csodálkozunk, mert színészeink minden lehetőséget elkövettek. A címszerepet Tóth Lajos játszotta erős drámai erővel és meggyőző természetességgel. Ráskyné szerepében Breznai Anna pompás alakítást nyújtott. Úgyes volt Szabados Gizi, Csiszér Sárika csek helylyel közel közelítette meg a szerző által megírt alakot. Könyves Jenő a darab kiváló rendezője játszotta Lellenthalt és alakításában csak nagyobb vonzerőt nyert ez a különben is rokonszenves szerep. Erdőssi Vrabcze nem minden tekintetben volt kielégítő. Ez az intelligens és gonfolkozó színész egy egy jelenetet pompással játszik meg, de alakításában csak ritka esetben van egyöntetűség és gyakran folyomodik ósdi szinpad fogásokhoz. Bolyit Szilágyi Ivor játszotta meleg érzéssel a váltakozó mozdulatok hű kifejezésével, természetes beszédmodora mindig nagyon előnyére szolgál. Falussi nem elégitette ki várakozásunkat a darabnak ugyszólván legjobban megírt szerepében. Ezen az estén vendégszerepelt Szamosi Jenő egy fiatal tehetséges jellemszínész, aki igen előnyösen tűnt föl kellemes hangjával és átgondolt jellemző játékaival. Ha a vendégszereplés szerződtetés céljából történt úgy pompásan bevált Szamosi, aki mint segéd jellemszínész nagyon használható értékes tagjává lehetne társulatunknak. A kiállítás ellen bizony nagyon indokolt panaszaink vannak, mert egy korrajz keretében megbotránkoztat a stilszerűtlenség. Erről azonban nem tehet a rendező. A darabot ma megismételték.

János vitéz, a gyönyörű zenéjű operette összes hangjegyei zongorára 2 füzeiben ára 6 koronára, cimbalomra 3 koronára. János vitéz teljes szövege 2 koronára.

A MÜVELTSÉG KÖNYVTÁRA

hat nagy 8" alakú kötetben, rendkívül diszes félbörkötésben, mintegy 3000 szövegképpel és 300 műlappal. Ára kötetenként 24 koronára. E nagyszabású vállalat első sorozatának első kötete már megjelent s kedvező havi részletfizetés mellett kapható Heilmann Mór könyvkereskedésében Szabadkán.

TAVIRATOK**Czigler Győző a ravatalon.**

Budapest, március 29. Czigler Győző holtteste immár ravatalon nyugszik az üllői-uti Köztelek-palotában levő lakásán. A ravatalos terem a lépcső házból nyílik, a diszes koporsót délszaki növények és égből gyertyák veszik körül. A koporsót a rokonok és barátok friss virágból készült koszorú borítják és az Entreprise két embere áll őrt. A koporsó mellett bársonypárnán van a mester vaskorona-rendje és a ha-

diérem. A holttest holnap reggel 9 óráig lesz a ravatalon a lakásban, akkor átszállítják Budára a Műegyetem új kémiai pavillonjába, mely a mesternek legutolsó alkotása. Ott a ravatal az előcsarnokban állítják fel s a közönség részére is megnyitják. A temetés holnap délután 3 órakor lesz. A ravatalnál a Műegyetem nevében Podola Alajos, a mérnök és építészeti szakosztály dékánja fogja búcsúztatni, a Magyar-Mérnök- és Építész-Egyesület nevében, melynek az elhunyt diszelnöke volt, Hieronymi kereskedelmi miniszter, az egyesület elnöke, az Iparművészeti Társulat nevében Szalay Imre miniszteri tanácsos alelnök fog beszédet mondani. A temetőben egy nyitott sírnál egy műegyetemi hallgató és a Magyar Építészek Szövetségének egy megbízottja fog beszélni.

A háború.

London, márc. 29.

A Reuter-ügynökség egy Pétervárról érkezett távirata jelenti, hogy Oroszország már formulázza azokat a föltételeket, amelyeknek alapján hajlandó volna Japánnal békét kötni. Franciaország és az Unio jóindulatu közbenlépése folytán a békemozgalom praktikus jelentőségű. Oroszország föltételeinek pontozatait még nem tették közzé.

Bombamerénylet egy gyárigazgató ellen.

Nagybocskó, márc. 29. Franklnak, a nagybocskói Clotildgyár vezérigazgatójának lakásába a múlt éjjel bombát vetettek. A kanóc nedvessége akadályozta meg a robbanást. A vizsgálatot megindították. A Clotildgyár egyike az ország legnagyobb gyárának. A gyár elnöke: báró Rosner Ervin volt fiúmei kormányzó.

Véletlen gyermekgyilkosság.

Mármarosziget, márc. 24. Absa mármarosmegyei községben egy Lehman Lucu nevű 2 éves leánykát hallva találták a lakásán és a revolver mellette hevert. A házbéliek az vallották, hogy a kis leány öngyilkossá lett. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a leányka édesapja, tisztítván a revolvert, véletlenül elsütötte s leányát megölte. A büntetéstől akart szabadulni, hogy két éves leányára akarta fogni az öngyilkosságot.

MULATSÁG.

A magyarországi cipész, csizmadia munkások és munkások szakegyesületének szabadkai csoportja 1905. évi április hó 2-án este 8 órakor Gergics Miklós (kis pipa) vendéglőjében saját könyvtára alapja javára dal, szavalat és tréfás jelenetekkel egybekötve kedélyes estélyt rendez, melynek műsora a következő: Marseilleise, éneklő a Dalkar. Március. Csizmadia S-tól, szavalja Ferencsevics Simon. A vándor legény. Petőfi S-tól, szavalja Firtiz István. Fel a zászlót, éneklő a Dalkar. Dalaim, Petőfi S-tól, szavalja Petró Károly. A nőkhöz, Csizmadia S-tól, szavalja Németh Anna. Hej te kis lány, éneklő a Dalkar. A műkedvelő fotográfus, Gabányi A.-tól, előadja

Mészáros Károly. Nép nevében, Petőfi S-tól, szavalja Bogdány Lajos. Riadó, éneklő a Dalkar. A dalszámokat a szabadkai általános Munkás Dalárda adja elő. Belépő-díj nincs.

TÖRVÉNYKEZÉS.**Hasban felejtett ércsipő.**

Élénk emlékezetben van még Lédeczi Pál, bácsföldvári gépész feleségének szomorú esete. Az asszonyt ezelőtt 3-4 évvel megoperálta Dollinger Gyula egyetemi tanár s ezen operáció alkalmával benne maradt az asszony hasában egy ércsipő, minek következtében Lédecziné meghalt.

A férj pört indított a tanár ellen, de a budapesti királyi ügyészség nem vette át a vád képviselőt. A férj azonban ebbe nem nyugodott bele, hanem mint pótmagánvádló újabb keresetet adott be.

Hivatkozik ebben dr. Genersich Antalnak, a kórbonctan tanárának véleményére, hogy a halált csakis a bentfelejtett ércsipő okozta.

Ezt a főügyészség is elismerte és még sem vette át a vádat, mert szerinte a köteles elővigyázat az operációnál meg volt, már pedig a legnagyobb vigyázat mellett is fordulhatnak elő ilyen tévedések.

Ha megállna ez a felfogás — mondja a vádló — akkor az orvos urak szabadon gyilkolhatnának.

A műtőorvos ilyen gondatlanságát — mondja tovább — ép úgy, sőt még inkább megilleti a büntetőjogi üldözés, mint a pallért, aki rosszul készíti az állványt.

Emberölés a lakodalomban.

A Bajához tartozó Rémségi községben múlt év november 29-én lakodalom volt, amelyen négy álarcos vendég is megjelent. Müller István becsipett állapotában civódnia kezdett az egyik nő ruhába öltözött álarccsal, megtáncoltatta és aztán le akarta róla rántani az álarcot. Szebler Antal, az álarcos tiltakozott ez ellen, mire Müller a füléhez kapott. Erre már kitört az álarcos vendég haragja és mikor Müller kifelé tartott, botot vágott a fejéhez és bicskájával a hasába szurt. Müller három nap múlva a sérülés következtében kiszervenvedett. A szabadkai kir. törvényszék ma tárgyalta a bűnügyet Szerdahelyi Sándor elnöklete alatt. Vádlott kihallgatásakor tagadta a reá rótt bűncselekményt, a tanuk azonban valamennyien terhelő vallomást tettek. Dr. Papp Sándor kir. alügyész indítványozta, hogy az ügy az esküdtbíróshoz tétessék át, azonban a törvényszék az indítványt mellőzte, mire az ügyész semmiségi panaszszal élt. A kir. törvényszék ezután meghozta az ítéletet, amely szerint vádlott négy évi börtönbüntetésre lett ítélve. Az ítélet ellen az összes felek felebbeztek.

Egyetlen esküdtszéki ügy. Ugy volt, hogy a f. évi II. esküdtszéki ciklusban nem lesz egy tárgyalás sem. Időközben azonban egy emberölési bűnügy előmunkálatai befejezést nyertek és így mégis lesz egy esküdtszéki tárgyalás, amely pénteken lesz megtartva.

Tisz eleveltelük-jük mindazon előfizetőinket, kik a lap előfizetés díjával határokban vannak, sziveskedjenek azt mielőbb kiad hivatalunkba beküldeni annál is inkább, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Irodalom.

Ha végigtekintünk irodalmunk azon termékein, melyek a tudományos munkásság eredményeit a művelt nagyközönséggel közvetítik, azt tapasztaljuk, hogy hazánkban aránytalanul csekély általánosan élvezhető, jó színvonalon álló, közérdekű munka teljesíti ezt a fontos hivatást. Folyóiratok és alapos monográfiák nálunk is hirdetik a kutató ész kisebb-nagyobb méretű vívmányait és a tudományok hatalmas fejlődését; de e fejlődés eredményei nehezen jutnak el a nagyközönség ama részéhez, mely alapos felvilágosítást, igazi műveltséget keres, de azt csakis élvezetes művészi formában fogadja el. A nagyközönség ezen igényeit a műveltség könyvtára cím alatt megjelenő nagy gyűjteményes vállalat fogja kielégíteni, melynek I-ső kötete a Technika vívmányai már megjelent s havi részletfizetésre is kapható Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében.

A KATONA-féle Növényesszencia-Fluid egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb HÁZI GYÓGYSZEREKNEK.

Páratlan!! Nélkülözhetetlen!!

Tessék egy próbát tenni, s mindenki meg fog győződni az egyedül valódi, s évek óta forgalomban levő KATONA-féle jó illatú, igazi Növényesszencia-Fluidról „K. A.” védjeggyel, annak gyógyerejéről és hatásáról. —

Valódi KATONA-féle

„K. A.” Növényesszencia-Fluid-nak egyetlen magyar családnál sem szabadna hiányozni és hogy ezen kellemes illatú fluidot a legszegényebb is megszerezhesse magának, az árak oly olcsón vannak szabva, mi-zerint

1 próba-üveg 20 kr. = 40 fillér.

12 üveg 4 kor. póstadíjjal együtt.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid teljesen és biztosan gyógyít minden gyengeségben, étvágytalanságban.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a gyomor- és hasgörcsöt, gyomorrendetlenségnek minden nemét.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid kitűnő szer savanyu felbőfőzés, vesegégés, fejszédülés ellen. Eltávolít gyorsan sárgaságot, váltólázat, hideglelést, vérzavart és ájulást.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a szivszorulást, légzési zavarokat, fülzugást, fogfájást, a száj rossz szagát, kólika melléjdalom, tüdőbántalmak és vérszegénység ellen. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a testi erő fokozódását, a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Pontos használati utasítás mellékelve van!! Mint külszer „KATONA-féle Fluid” néven ismeretes, igazán népszerű házi szer, már több mint 20 év óta fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fényesen bizonyult közszénel, esuznál, tagszagatásnál, stb.-nél. — A föld összes országaiban nagy elterjedésnek örvend és biztos hatásánál fogva oly elismerésre talált, hogy minden betegnek bátran ajánlható! — — — Utasítás mellékelve!

Minden megrendelés pontosan címzendő

csak: KATONA ÁGOSTON

gyógyszertára a Szent Háromsághoz,

SZABADKÁN,

VIII. kör Csernovics-utca.

Budapesten: Török József gyógyszer-tára, Király-utca.

Lakást keresek

azonnali beköltözködére

1 szoba, konyha és kamrával

Cím a kiadóhivatalban.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

22.

A társalgás megszakadt. Sternfeldné nem akart beszélni és ő, a bátor férfi, elfogultnak érzé magát s a szép asszonynyal szemben egyetlen szóra sem akadt, melylyel érzelmeit kifejezhette volna.

— Még mindig nem mondtam el, szólalt meg végre mintegy erőszakos rázva föl magát az álmadozásból, mi tartott öntől ma oly soká távol.

Sternfeldné az ajkaiba harapott; Wittgenstein ur szerelmi vallomása elmaradt, pedig milyen kedvező alkalmat nyújtott neki.

— A szegényházban lakó tanítót, akit tegnap orzul megtámadtak, látogattam meg.

Sternfeldné megrendült.

— A szegény nagyon rosszul néz ki. A szegények orvosa, akivel egy időben voltam a betegnél aggodalmaskodik, nem hiszi, hogy felgyógyul.

— Tehát az élete forog kockán? kérdé Sternfeldné és a szemei különös fényben ragyogtak.

— Amíg a betegben egyetlen lélekzet van, addig a jó orvos nem mond le; nagyobb elővigyázat kedvéért házi orvosomat is a beteg mellé küldtem.

Sternfeldné idegesen rántotta ki a kezét Wittgenstein kezei közül.

— Mi baja? kérdé meglepődve Wittgenstein.

— Semmi, semmi, volt a válasz, kinzó idegroham. Bocsásson meg rossz kedvemért.

Ismét csend állott be. Mindketten gondolatokba mélyedtek.

— Különös, beszélt inkább magához, mint Sternfeldnéhez a férfi, az egész történet különös s a szegény ember valószínű halála esetén valószínűleg teljesen titokzatos is marad. Kinek feküdhett az érdekében, hogy ilyen szegény embert a másvilágra küldjön? Hogy rablás nem volt szándéka a gyilkosnak, ebben mindenki egyetért.

— Ön tehát azt hiszi, hogy boszszuból támadták meg azt az embert? kérdé Sternfeldné firkésző tekintettel?

— Ez a véleménye az egész városnak. Buzgón kutatják a merénylet értelmi szerzőjét, a felbujtót, akit az ugynevezett jobb körökből valónak hisznek.

— Miért éppen itt keresik?

— Mikor a halál már az ajkakon van, akkor az ember nem tudja eltitkolni valódi énjét. Ez a „szomszéd ur“ pedig, így nevezik általában, nem szegény elzúllott iskolamester, amint hiszik, nem a nép gyermeke. Lázás beszédéből, egész lényéből tisztán kiolvashatni, hogy más körökben élt, hogy a rendnél sokkal nagyobb műveltsége van.

— Talán mégis csálódik, kedves barátom! Vajjon a beteg lázas beszédeiből csakugyan következtethetünk-e?

Amiközben Sternfeldné ezeket mondta, izgatottsága észrevehetően fokozódott. Sápadt, majd vérvörös lett; nyugtalan tekintete gyakran tévedt az utca szögletére, ahol nagy embercsoport állt s egy vörös falragaszt olvasott, melyen minden jó polgárt felhívtak, segítsen a gyilkos utáni kutatásban.

Wittgenstein komolyan rázta meg szép fejét a nő ellenvetésére.

— Én magam figyelmeztettem a

vizsgálóbíró ezen körülményre, de ő már ekkor figyelmes lett reá, s fel is jegyezte magának. Nem tudom, mi az oka, de rendkívül érdeklődöm a szomszéd ur iránt is amit csak megtehetek megteszek, hogy eloszlassam a büntetett boruló sötétséget.

— Bocsásson meg barátom, szólott Sternfeldné, akinek észrevehető küzdelmébe került a nyugalom megőrzése, bocsásson meg, ha néhány pillanatra magára hagyom.

— Rosszul van, behivom a komornát.

Stenfeldné erőltetve mosolygott.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IRRE.

Laptulajdonosok: A Z ALAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Antikvárium. Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölesönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölesönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 drb.-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Lakás változás. Özv. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb. Illés Antal ur házába helyezte át.

Jobb családnál két intelligens ur teljes ellátást nyer Cim a kiadóban.

Zsiga Gyula cimbalom tanító oktatást és cimbalomhangolást elfogad. Tudakozódhatni Fimpl-féle cukrászdában. Telefon 206.

Butorozott szoba azonnal kiadó, ugyanott teljes ellátás is kapható. Cim a kiadóban.

Vasuti avagy Villamvasuti

alkalmazottaknak igen alkalmas

háZ

200 □-öl kerttel az ugynevezett „párhuzamos“-uton 550 forintért

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A Katona-utcában egy több szobából álló lakás

egy, esetleg két úri családnak kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Az új huszárlaktanya és az ujonnan építendő tüzérlaktanyával szemben egy ház,

amelyben jelenleg kocsmahelyiség van, 1 lánccal földdel

eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

LAKÁS HIRDETŐ.
50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

Uri lakás

kiadó május 1-re

4 szobás fürdőszoba, villanybevezetés és hozzátartozó mellékhelyiségekkel. I. kör 286. sz. Bővebbet Földes Samunál.

Eladó a Tompa-utcában a Vöröskör iskola közelében **egy kert 235 négyszögöl területtel, 30 meter utcai vonallal, mely házépítésre legalkalmasabb, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.** Cim a kiadóban

Kiadó lakás

A Tompa-utcában egy **3 szobából és hozzá való mellékhelyiségekkel álló lakás** április hó 15-től kiadó. Ugyanott elköltözés miatt különféle butordarabok eladók.

Értesítést ad:

Scheffer Zsigmond,
Magyar-utca 105. sz.

Tiszt uraknak

alkalmas az új honvédlaktanya közelében, **egy igen szép lakás istállóval kiadó.** — Cim a kiadóhivatalban

Maculatura papiros

kapható

lapunk kiadóhivatalában

Alapos oktatást ad

Zongorajáték, továbbá magyar, német, francia

és **latin** nyelvtanból egy e téren több mint 30 évi gyakorlattal bíró egyén.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban kapható.

Megvételre keresek

egy nagyobb kiterjedésű

szőlő-telepet

épülettel vagy anélkül, lehetőleg a városhoz közel, esetleg a szegedi uton. Cim a kiadóhivatalban.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A filokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárki-nek. — Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Cim:

Szijgyártó Nagy Mihály,
Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 drb, két óriással csak 10 korona.

Palicson

egy szép kényelmes villa eladó

„BARÁT-ITAL“

gyomorlikőr készítményem a legkíméletesebb étvágyat hozó gyomortisztító, az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő. Régi gyomorbetegségekre ellen csakis ez segít.

Egy üveg 15, 25, 40 és 80 kr.

Kapható a készítőnél levélbeli megrendelésre postán. — Cim:

Zenke Zoltán, Szeged.

Kereskedők ismét árusításra nagy engedményt kapnak — Utazó és helyi üg. nők felvételnek.

Kapható Szabadkán: **Sugár Manó, Rukavina Nándor, Nojesek Géza** fűszer üzletében. Bács-Topolyán: **Tószegi János.** Csantavéren: **Fogy. szövetkezet.**

Swajezi himzések

alsóruhák és ágyneműekre.

Nagy választék a minőség és az árban.

Minták visszaküldés kötelezettsége mellett rendelkezésre állanak.

Szállítás franco házhoz.

Y. P. Locher & Co.

St.-Gallen. G. 67. (Swajecz.)